

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemati velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserate) vsprejema upravnilstvo in ekspedijer v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven tedne in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 269.

V Ljubljani, v petek 23. novembra 1894.

Letnik XXII.

Katoliška organizacija.

Prav primerno je bilo, da je pri tretjem avstrijskem katoliškem shodu izvoljeni komisar za četrti shod, grof Ernest Silva-Tarouka, tudi prišel k dol. avstrijskemu katol. shodu. Jasno je s tem pokazal, da se nikakor ni vresničila želja liberalnih nasprotnikov, da bo namreč z dunajskim shodom temveč nasprotja prišlo mej konservativce in takozvane krščanske socijaliste. Jedinost se je le še lepše pokazala in vtrdila proti vsakemu protivniku katoliških načel. O tem nam priča tudi govor Silva-Tarouke, ki ga v glavnih mislih tukaj podajemo svojim bralcem:

Veseli me, da se je shod dosedaj vršil v tako lepem veselju, navdušenju in jedinstvi. Moje prepričanje je, da bo Avstrija srečna le, če oživi vera v ljudstvo. Sreča človeštva je odvisna od tega, ali si stavlja zopet vero za podlago svojega delovanja, ali ne. Od tega je odvisna omika, red, svoboda in blagostanje. Vera za nas ni zasebna stvar, marveč vprašanje našega bivanja, naše omike. Liberalci hočejo, naj bi bila vera samo sredstvo, da se pomiri vest, ali da se pridobé idealni blagri. Radi bi videli, da bi se mi s svojimi verskimi čuvstvi zarili v katacombe in mirno pustili nasprotnike v njihovem gospodstvu in bogastvu. Velikansko nevednost kaže, kedor misli, da je vera samo čuvstvo in da nima drugega namena, nego tolažiti srca in vesti. Idejalni blagri so sicer zadnji namen človekov, toda doseči jih more le, če prav preživi pozemsko življenje. Sveto pismo govori tudi o kraljestvu božjem na zemlji. Iz svoje zgodovine so pozabili židovski pisarji, da je bila vera temelj kraljestvu in ustavi izvoljenega ljudstva. Pozabljajo, da je krščanstvo preosnovalo ves svet, predrugačilo mu misli, zakone in dejanja.

Vera tedaj ni za nas zasebna stvar; zato je dolžnost vseh avstrijskih katoličanov, da seženejo

duha bogotajstva in upornosti in ga nadomesté z duhom naše vere, ki je že sezidala nekóč velikansko stavbo čudovito organizovane družbe. To ni črna revolucija, kakor je pisal neki židovski list, marveč črna in črno-zolta preosnova. Da bo ta preosnova možna, mora se ljudstvo pripravljati. Sredstvo v to je: organizacija avstrijskih katoličanov.

Sveti Filip Neri je nekoč na cesti srečal prijatelje in jim je jel tožiti: Jaz obupavam, jaz obupavam. Prijatelji so mu očitali malosrčnost. On je dejal: Jaz obupavam nad lastnimi močmi, zaupam v Boga. — Skorej bi morali tudi mi obupavati, če premislimo koliko težav se upira katoliški organizaciji. Toda priti mora.

Sovražniki naši se bojujejo s sovraštvom proti nam, nevero sejejo med ljudstvo in mržnjo do vsake oblasti, do drugih narodnostij in stanov. Mi ne moremo rabiti teh pripomočkov. Naša sredstva so: ljubezen, pravičnost, nepristranost in pred vsem zaupanje v Boga. Dobra stvar bo zmagala. Če katoliška načela niso še popularna, moramo skrbeti, da postanejo. Saj so umerjena ljudskim potrebam. Celó neki protestantski učenjak (dr. Rud. Mayer) je priznal, da so katoliške cerkve gotova gospodarska in socialna načela najvišja človeška modrost, če ne izvirajo iz božjega razodetja.

Za organizacijo je treba društev. Po društvih se morajo katoliška načela, sklenjena na katoliških shodih, razširjati v zadnjo vas, kjer prebivajo katoličani; od ondot pa se morajo zopet naznanjati potrebe in želje ljudstva osrednjemu odboru ali kakor se že imenuje središče nameravane organizacije. Tako se omogoči popularna katoliška politika. In ta mora postati v Avstriji sposobna za vladu.

Če bi bili katoličani jedini in organizovani, potem bi se gotovo tudi katoliško vladalo. Prvi pogoj

zato je, da smo jedini. „In necessariis unitas“, v nujnih stvareh jedinstvo mora biti. „In dubiis“, v tem, kar je dvomnega, ni niti treba soglasja, samo da je povsod jedinstvo. Drug družega priznavajmo in ne silimo svojega mnenja kot jedino pravo. To se bo pa doseglo, če smo trdneje organizovani, če se večkrat snidemo in tako drug družega izpoznavamo.

Dr. Lueger je tako lepo rekel, da se v katoliški jedinstvi združujejo vse narodnosti, vsi stanovi, vsi slojevi. — Časa ne smemo izgubljati; nobenega naroda, nobenega stanu, nobenega moža ne moremo pogrešati v boju za vero, najmanj pa duhovnikov. S škofimoramo biti v jedinstvi, kakor nasuče svetioče, in zavedati se moramo, da bi bila uspešna organizacija nemožna brez sodelovanja duhovnikov. Duhovniki so naravni voditelji ljudstva; oni zastopajo ustanovo, ki je stalna na svetu, koder ninič stalnega, ki imajo skoraj 2000 let izkušnje, uspehov in oblasti za seboj.

To, kar se je dosedaj storilo, ni zasluga samo današnjih mož; ti le tem krepkeje izvršujejo to, ker so pred njimi drugi na pr. škof Ketteler, Monfang, Manning, Vogelsang, Belkredi, Thun v veliko težjih razmerah teoretično razvili. Tudi ti pa niso sami ničesar iznašli, marveč le skušali prilagoditi načela krščanskega srednjega veka novim razmeram. Ta načela pa izvirajo iz Kristusovih nauk in iz božjih zapovedij. Le v Boga zaupajmo, delajmo in vse pojde po sreči.

Organizacije se lahko učimo tudi pri nasprotnikih, vzlasti pri socialnih demokratih. Katoliških zaupnih mož shodi so se na pr. na severnem Češkem jako dobro izkazali.

LISTEK

Moje ječe.

Spisal Silvijo Pellico, prevel —a—.

LXXVI.

Orobóni, ki je bil mnogo pretrpel po zimi in spomladi, se je po leti kaj slabo počutil. Bljuval je kri in dobil vodenico.

Bralcu prepuščam, naj si misli, kaka je bila najina žalost, ko je umiral tako blizu naju, ne da bi bila mogla podreti grozno steno, ki je ovirala naju, da ga nisva mogla videti in mu prijateljsko streči!

Schiller nama je prinašal novice o njem. Nesrečni mladenič je silno trpel, a njegova duša ni nikdar obupala. Duševno pomoč delil mu je kapelan, (ki je znal k sreči francoski).

Umrli je na svojega godu dan, 13. dne junija 1823. l. Nekaj ur pred svojo smrtjo govoril je še o osemdesetletnem svojem očetu, milo se mu je storilo in zjokal se je. Potem se je nekoliko opomogel ter rekel: »A zakaj se jokam ravno nad najsrečnejšim svojih dragih, saj se bo itak kmalu združil z mano v večnem miru?« Zadnje njegove besede so bile: »Iz srca odpuščam svojim sovražnikom!«

Oči zatisnil mu je gospod Fortini, prijatelj mu od mladih nog, mož poln vere in ljubezni.

Ubogi Orobóni! Kak mrzaj je pretresel, ko se nama je povedalo, da ga ni več! In slišala sva glasove in stopinje onih, ki so prišli po njegovo truplo! In videla sva skozi okno voziček, ki ga je peljal na pokopališče! Ta voziček vlekla sta dva navadna kaznenca; za njim so sli štirje stražniki. Spremljala sva z očmi žalostni sprevod do pokopališča. Prišel je za obzidje, obstal v nekem kotu: tam je bila jama.

Malo časa potem povrnili so se voziček, kaznenca in stražniki nazaj. Eden izmed slednjih bil je Kubicky. Rekel mi je (izvrstna misel, ki preseneti pri neizobraženem človeku): »Natanko sem zaznamoval kraj groba, da more kacega dne kak sorodnik ali prijatelj dobiti dovoljenje, vzeti kosti in jih nesti v svoj kraj, ko vé, kje da leže.

Kolikokrat mi je bil rekel Orobóni gledaje skozi okno na pokopališče: »Trebalo bi bilo, da bi se privadil misli, da mi bo tam strohneti, a obstanem, da me navdihuje ta misel z gnjusom. Zdi se mi, da ne more biti tako dobro pokopanemu v teh krajih, nego na našem polotoku.«

Potem se je smejal in vzkliknil: »Otročarije! Kadar je obleka obnošena in se mora zavreči, kaj je na tem, kam se vrže?

Drugokrat dejal je: »Pripravljam se na smrt, a vdal bi se jej mnogo raji z enim pogojem: da bi stopil prej čez domači prag, objel kolena svojega očeta, slišal blagoslavljačo njegove besede, in umrl!«

Vzdihnil je in pristavil. »Ako se mi ne more odvzeti ta časa trpljenja, moj Bog, zgodi naj se tvoja volja!«

In zadnje jutro svojega življenja rekel je še, poljubovaje razpelo, koje mu je bil dal Kralj:

»Ti, ki si bil Bog, bal si se smrti in si rekel: »Ako je mogoče, naj odide ta kelih od mene.« Oprosti, ako rečem to i jaz. Ponavljam pa tudi druge tvoje besede: »Vender ne, kakor jaz hočem, ampak kakor ti.« (Dalje sledi.)

Popotne črtice iz Belokrajine.

(Spisal Črnogled.)

(Dalje.)

Se mi č, tako se imenujejo hiše, ki so na daleč raztrešene po vznožju Gorjancev, po lepih do sedaj še v večini zdravih vinskih gorcih. V kraju samem je le nekaj malo dokaj čednih stavb. Pred vsem vidiš ondi župno cerkev. Od zunaj ne naredi posebnega vtisa, a tem bolj lična je njena notranjost in snažnost. Vidi se pač, da je preč. g. dekan vnet za lepoto hiše Gospodove. Altarji so kaj lepi; posebno lep vtis pa napravijo pred enim letom novi

5 h 30 m M. M. Pau

Pri prihodnjem katoliškem shodu, ki se mora vršiti bodoče leto, bodem obširneje izdelal načrt naše organizacije. Zato delo bom uporabil tu sklenjene resolucije in se posvetoval z možmi, ki vodijo krasno katoliško gibanje na Dunaju. Sklepam z besedami Mirabeau-jevimi: „Močno je krščansko ljudstvo samo v jedinstvi, srečno samo v miru. Bodite jedini, v jedinstvi je moč! Bodite pogumni, toda le proti sovražniku! Pustite male dnevne zmote in pozabite jih, kadar se gre za ljudstvo in domovino, sovražite prepire, ki jih seje ljubezen do samega sebe, ker so v nevarnosti najvišji blagri.

Tem besedam pristavljamo mi le željo, naj bi se tudi mej Slovenci kmalu izvršila trdna in krepka katoliška organizacija. Katoliška ideja je na dnevnem redu in malenkostne spletke nasprotnikov je ne bodo vničile. Če se zbirajo oni, zbirajmo se tudi mi. Kolikor je še dobrega izven nas, priklenili bomo nase, načelnih nasprotnikov moč bomo pa vničili.

Kršćanstvo in konservatizem.

(Konec.)

Anarhizem je res pravi sad liberalizmov, samo doslednejši. Liberalizem je samo toliko časa izvajal svoja načela, dokler je bilo njegovim kričačem po godu; sedaj je postal krotak in marsikak liberallec se že rad kaže — konservativnega. Tisti, ki so pogumno vstrajali v boju za krščanska načela, se ne smejo dati motiti; liberalizem se jim ne sme smiliti in nikakor mu ne smejo odjenjati. Tako daleč še nismo prišli, da bi mogli biti že velikodušni do nasprotnika. Takoj bi se zopet prevzel. To, da se vzbuja krščanski duh vzlasti v mestih, je ostrašilo nasprotnike. Zato so jeli govoriti o miru tistim, ki so se dozdej stanovitno toda mirno borili proti njim. Novo gibanje pa razkrikujejo kot radikalno, dasi je v svojem temelju popolnoma konservativno. Živahnost in bojevitost tega gibanja izvira le iz veselja, da so se zopet našli v jedni četi že skoraj izgubljeni sinovi.

Liberalci upajo, da bo to novo četo pokopal radikalizem. Ko bi se pa to zgodilo, bi pa zopet krepko udarili na konservativce. Te besede ne veljajo taktiki sedajšnjih konservativcev, marveč hočejo le reči: 1. vzajemnost tistih, ki imajo iste velike in večne namene, se ne sme nikedar razrušiti; 2. če se že moramo časih pogajati z nasprotnikom, nikar ne pozabimo: Timeo Danaos, et dona ferentes.

Liberalizem ima sicer sovražnika v svoji že dorasli hčeri — socialni demokraciji, a vendar se bo jel zopet bojevati s krščanstvom, kakor hitro mu to dopusti naše gibanje. Porok temu nam je židovstvo, ki gospoduje avstrijskemu liberalizmu.

Zidovstvo je dobilo moč, ko so se ostavila tla krščanske države. V krščanski državi se bo židovsko vprašanje samo ob sebi rešilo. Saj so se žide le v varstvu krščanske omike ohranili in živé od njenih sadov.

cerkveni stoli. Sedaj bode cerkev dobila še nov tlak iz tako imenovanih Chamotte-Platten.

Tik zraven cerkve je župni dvorec; v njega bližini pa trirazredna ljudska šola, dalje poštni urad, orožna postaja, prodajalnice in nekaj gostiln.

Zapustil sem tudi Semič ter se na to podal proti Gradacu. Predno prideš v Gradac, zagledaš kake pol ure prej lepo poslopje, Krupsko grajščino. Lepo starinsko poslopje je to. Njen prejšnji lastnik je umrl letošnjo spomlad. Sedaj je lastnik te grajščine še mladi baron Apfaltrern.

Dobro četrť ure naprej je dokaj čedna podružnica. Pozneje sem zvedel, da se imenuje „Kloster“. Pravijo, da so bili prej tam redovniki frančiškanskega reda, a za turških navalov pred kakimi 400 leti so se morali umakniti, ter so se preselili v Novomesto. Sedaj priča le še mala podružnica o nekdanji slavi tega kraja. Na pokopališču okrog te podružnice je tudi prostor za protestante. Zgodilo se je pa to tako-le: Precej za vasjo Kloster je vas Gradac. Pred nedavnim časom je bila tu še tovarna za železo. Ko se je tovarna ustanovila, prišlo je mnogo tujih uradnikov v ta kraj, po večini Lutrovega izpovedanja. Zato so si ti prikupili zraven katol. pokopališča majhen prostor, kamor so pokopali umrle svojece.

Dandanes ni od te tovarne skoraj nobenega sledu več. Ljudstvo, ki je za časa kratkih 25 let, ko je delovala tovarna, mnogo zaslužilo, si je malo prihranilo, a tem bolj razvadilo in sedaj je tam ostala v večini revščina pa neka ošabnost in prevzetnost.

Tudi narodnostno vprašanje se srečno razmota v krščanski državi. Zadrúžna, stanovska organizacija je izvor pravega narodnega duha. Konservativni mož živi v zgodovini svojega naroda, ki mu je sveta in nedotakljiva. Iz nje se uči svojih pravic, pa tudi svojih dolžnostij, iz nje se uči spoštovati svojo narodnost, pa tudi čislati druge narode, ki z njim vred pošteno delujejo na skupnem krščanskem temelju za blagor države.

Po krščanski organizaciji se tudi razvozla vprašanje o volilni pravici. Pravičnost do vseh se mora izvrševati v krščanski državi. Vsak mora tedaj imeti pravico govoriti, kedor izvršuje pošten poklic.

Temelji državni so družine in stanovi. Koder je zastopstvo namešano tako, da odločuje samo večina, se lahko primeri, da posamezen stan ne dobi zastopstva. Obrtniki na deželi bi pri splošni in popolnoma direktni volilni pravici bili v manjšini proti kmetom, po mestih pa proti tvorniškim delavcem. Splošno volilno pravico moramo zahtevati, toda na temelju stanovske organizacije.

Da v Nemčiji splošna in direktna volilna pravica ne škoduje, je srečen slučaj. Na Francoskem nam pa kaže dovolj žalostne posledke. Taka zbornica, kamor so zopet voljeni vsi panamitje, pač ni izraz narodne volje. Kedor bi to trdil, bi sramotil francoski narod. Preosnova volilnega reda na temelju stanovske organizacije ni tako težka, kakor se zdi. Obrtne zadruge že imamo in zakon o kmečkih zadrugah je tudi že predložen.

Napačna se mi zdi volilna pravica na temelju tako zvanega pluralnega sistema. A še slabša je preosnova, kakor se sedaj večkrat opisuje, namreč po delavskih zbornicah. Socijalistična agitacija bi se tako zanesla med tiste, ki so doslej najbolj zvesto in pošteno delali in živeli. Krščanska ideja bi bila v javnosti zopet pokopana za mnogo let.

Te misli naj kažejo le hrepenenje izpoznati velika vprašanja našega časa in jih rešiti. Zavedati se pa moramo pred vsem, kje stojimo. Fin de siècle — konec stoletja pomenja drugod poraz vseh vezij, propad npravnosti, izgubo vere v višje naloge in v samega sebe. V naši domovini, posebej na Dunaju pa pomenja probujanje krščanskega in pravega narodnega duha, ki ga je priklicaliz spanja novi boj za ljudstvo, vero in naše najvišje namene. Izvršujmo svojo dolžnost in veselimo se, da se moremo bojevati v tem boju.

Te misli Pattajeva jasno izražajo, kako je soditi krščanskemu politiku o vseh teh pojavih javnega življenja, ki se zdé tako nejasni in zamotani. Krščansko socialne stranke smeri in bistva, narava koalicije, značaj našega liberalizma, — vse to je tako jasno opisano, da boljše skoraj ni mogoče. Mi se izjavljamo, da smo v teh vprašanjih popolnoma v soglasju z navedenimi idejami. Kedor nas sodi drugače, nas popolnoma po krivem sumniči!

V vasi je še sedaj grad, čegar posestnik baron Gušić ali kako se je že imenoval, počiva v nalašč na vrtu napravljenem mavzolej-u. Pred mavzolejem je pokopan njegov konj, od katerega se baje niti po smrti ni hotel ločiti.

To grajščino je bila pozneje kupila Alpska družba. Toda ta ni vedela, kaj ima in zato je prodala celo grajščinsko posestvo nekemu židu iz Zagreba „Grünwaldu“, menda za 80.000 gld. Predno je kupil žid to posestvo je bilo dano na ponudbo gradaški občini, a ta je imela premalo podvzetnosti, in tako je prišel prvi žid gospodarit v Belokrajino. In kako je gospodaril, lahko sprevidi, dragi čitatelj, če povem, da je za sam les, kar ga je do sedaj prodal, že zdavnej dobil onih 80.000, a posestvo mu je še ostalo. Zadnji čas pa se je vnela velika pravda o tem posestvu. Baron Grünwald je namreč prodal celo posestvo nekemu Ogru iz Budapešte; pozneje pa je hotel pogodbo raztrgati, kar pa ni šlo tako zlahka, kakor bi bil žid rad. Pravda še sedaj ni končana.

Pol ure od Gradaca naprej je vas Podzemelj. Kakih 20 do 30 poslopij je razvrščenih okrog župne cerkve. Cerkev je jako majhna za precej obširno in številno župnijo. Jako lep je tabernakelj, katerega je napravil podobar iz Novega mesta, menda gospod Kušljan. Škoda je le, da ne more v tako majhni in bolj revni cerkvi narediti onega vtisa, ki bi ga storil v njemu primerni cerkvi.

(Dalje sledi.)

Shod v Kropi.

(Dalje.)

Trije faktorji so poklicani, da rešujejo socialno vprašanje: cerkev, država in samopomoč.

Cerkev je vedno učila ljubezen do bližnjega. Po besedah Zveličarjevih „ljudstvo se mi smili“ se cerkev ni sramovala hoditi beračit pred vrata bogatinov ter prosit drobtinice za reveže. Sama je ustanavljala ter še ustanavlja s pomočjo dobrotnikov razne zavode za reveže, bolnike in zapuščene otroke. Važno nalogo v tem oziru ima država. Predolgo so spale vlade, predolgo odlašali merodajni krogi. Slišali ste o maliku Molohu iz bronu. Razbelili so ga z žrjavico ter v roke mu pokladali otroke, ki so zgoréli. Da se ljudstvu niso smilili kričeči otroci, igrala je godba med darovanjem.

Dandanes darujejo človeška bitja zlatemu teletu, toda vpijoči klici stiskanih ljudi se slišijo izmed ropotanja koles svetovnega vrvenja.

Nihče nima časa, da bi se brigal za bližnjega v stiski. Znani Nestroy v jedni svojih iger toži, koliko skrbi in težav povzroča otroška vzgoja. Komik Šolc pa reče na to: „Jaz tega ne umem; imam osem otrok, pa mi ne delajo skrbi.“ — „Kako pa to storite?“ — „Prav lahko, jaz kadim, otroci pa rastejo.“

„Da, mi kadimo, jemo, pijemo, prepiramo se, delamo politiko, doli v kletih pa in gori v zaduhlih luknjah odmeva jok in kletev onih, ki živé v revščini brez vere in tolažbe. Ti rastejo v senci bede in ne čutijo solčnih žarkov ljubezni in krščanske pravičnosti; zato kuhajo srd in jezo proti vsem, katerim se bolje godi, nego njim. S silo preté oni volji, kateri se morajo klanjati; a gorje človeštvu, ako bode omagala ta državna volja, ako se celó med vojake zatrosijo socialnih demokratov ideje. Prav je, da vojaki stražijo smodnišnice, toda paziti je treba, da vojaki sami ne prižgô tobačne pipe poleg soda s smodnikom.“

Dokler bode vladal liberalizem, slišali bomo še vedno o panamskih aferah, polomih denarnih bank in drugih goljufijah, ki so znak samogoltnega liberalizma.

In kaj smemo in moramo zahtevati od države? Dobre zakone, in sicer take, ki bodo uredili pravično razmerje med delom in kapitalom, to je med delavcem in delodajavcem; drugič strli neomejeno moč plutokracije v vsem javnem življenju, in tretjič varovali srednje stanove, da še tega ne zgubé, kar imajo.

Doslej so v obče ponujali pomoč utopljenecem in zavarovanje pogorelcem. Za kmete ni druge pomoči, kakor razbremenjenje kmečkih posestev potom zadrug, ki bodo izdajale zadolžnice, za katere mora država prevzeti garancijo. Drugače kmetje ne bodo nikdar zlezli iz dolgov, ker jim letne obresti požró ves dohodek. Sedanje posojilnice so sicer dobra in koristna naprava, toda obresti so še previsoke in čisti dohodek ne pride vsem v korist. Mnogo boljše za naše razmere so Reiffeisenove posojilnice. Govornik pojasni, kako posluje taka posojilnica ter priporoča, naj bi se povsod po župnijah snovale take posojilnice, ki so v največjo korist za male posestnike in obrtnike.

Ker je socialno vprašanje v bistvu svojem vprašanje plačila, zato mora država, ki ima moč in veljavo, v tem oziru urediti pravo razmerje med delom in kapitalom. Država mora posredovati in razsojati med delodajavci in delavci. Za delavca bi moralo biti določeno minimalno plačilo z ozirom na krajevne razmere in obrt, oziroma industrijo. Ako pa delodajavec ne more zmagovati stroškov vsled konkurence, dolžnost je zopet države, da omeji ali prepové uvažanje istih izdelkov iz tujih krajev in to more storiti potom trgovskih pogodb in varstvene carine. To priporočajo tudi sveti oče v svoji okrožnici o delavskem vprašanju. Žal, da države še vedno raje podpirajo večja podjetja, kakor pa mala. (Lloyd, dunavska parobrodna družba.)

Zakaj je propal žebjarski obrt v Kropi? V prvi vrsti zato, ker so cenejši fabriški izdelki iz drugih krajev preplavili trg, znižali blagu ceno itd. Država bi bila morala po svojih organih skrbeti, da domačim izdelkom najde novega kupea, odpre nov trg in kolikor mogoče omeji tujo konkurenco.

Toda država ni vsegavedna in tudi vsegamo-gočna, zato ona ne more vsega storiti. Pomagati si morajo ljudje tudi sami, ker od policijske države, kakor si jo mislijo socialni demokratje, tudi ne moremo pričakovati na zemlji n-bes. Jedna pomoč bi

bile z druge, kakeršne priporočajo krščanski socialni reformatorji. V slogi je moč, slabjši se morajo družiti v boju proti močnejšemu. Zato mora vsakdo z veseljem pozdraviti misel, da se je v Kropi osnovala žebljarska zadruga. Njena naloga je, da skrbi in poprašuje, kje morete hitreje in bolje spraviti v denar svoje žeblje, zadruga naj skupno kupuje železo za izdelovanje ter je prodaja kovačem po primerni ceni.

Sedaj so si posamezni kovači in trgovci med seboj delali konkurenco ter jeden drugemu za hrbtom cenili blago. To mora nehati, sicer je zboljšanje razmer nemogoče. Vsak delavec pa naj hrani, da si prihrani 100 gld. ter vstopi v zadrugo in tako postane deležen koristij. Dobro bi bilo, ko bi zadruga skušala vpeljati tudi izdelovanje verig, lopat in enakih rečij, ki gredó dobro v denar. S samimi žebli Kropa ne bode rešena, ker je vnanja konkurenca premočna. Deželni zbor je dovolil podporo za deset dečkov, ki bi se naučili čevljarije, in trgovska zbornica, oziroma njen tajnik ces. svetnik Murnik je že dobil podjetnika, pri katerem se bodo naučili tega obrta in pozneje dobivali tudi gotovega zaslužka. Torej ganiti se je treba!

Pred vsem pa je treba povsod krščanske pravičnosti, to je podlaga vsemu redu. Krona pa bodi krščanska ljubezen. Vsakemu svoje, bodi geslo vsem stanovom in hudiču ne bode ničesar ostalo.

(Dalje sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 23. novembra.

Katoliško vseučilišče. Solnograški mestni zastop je sklenil s prihodnjim letom začeti vsako leto 300 gld. dovoliti za katoliško vseučilišče. Ta denar pa ostane v upravi mestne občine, dokler se vseučilišče ne osnuje. Obresti njegove se bodo pa vendar tudi odmenjala za vseučilišče. Mestni zbor je sicer po večini liberalen, a se z ozirom na krajevne koristi ni mogel temu ustavljati. Židovski listi bodo seveda zopet zdihovali o propadu liberalizma, a to ne bode več pomagalo, ker niti liberalci v pokrajinah se ne dajo več voditi od dunajskih židov. Osnovale se bode katoliško vseučilišče, naj židje in prostozidarji še tako kriče. Minoli so časi, ko so po svoji volji odločevali v Avstriji.

Občinske volitve v Gradcu. V Gradcu vrše so te dni občinske volitve. V tretjem razredu so poraženi liberalci. Izvoljeni so z večino okrog 700 glasov štirje krščansko-socialni kandidati. Liberalni kandidati so pa dobili le nekaj čez 400 glasov. Ta poraz je liberalce jako pobil. Pokazal je, da je Gradec nastopil pot za Dunajem, kjer je liberalizem vže močno dogospodaril.

Obrtni odsek zbornice poslancev je rešil predlogo o posvečevanju nedelj in praznikov. Odsek je predlogo le v nekaterih nebitvenih točkah premenil.

Shod zastopnikov deželnih odborov. Na Dunaju je te dni sešel shod zastopnikov deželnih odborov, da se posvetuje o jednotni statistiki avtonomne deželne uprave. Kranjski deželni odbor zastopa pri teh posvetovanjih dvorni svetnik Franc Šuklje.

Občno narodno žalovanje mislijo neki prirediti galski Poljaki drugo leto ob stoletnici tretje razdelitve Poljske. V kratkem se snidejo v Levovo razni poljski domoljubi, da se o tem posvetujejo. Nekateri previdnejši možje so proti takemu žalovanju, kar bi s tem le po nepotrebnem izzivali Prusijo in Rusijo.

Katoliški shod v Stolnem Belemgradu je tudi se izrekel za narodno jednopravnost na Ogerskem. To je pa silno zbudilo liberalno stranko. Boje se, da je sedanje zadnje lib. ministerstvo, potem pa pride vlada, ki se bode ozirala na koristi cerkve in bode pravična vsem narodnostim.

Ogerski liberalci so jako vznemirjeni, da predloga o civilnem zakonu tako dolgo ne dobi vladarjevega potrjenja. Boje se že, da se sankcija odreče in potem je konec liberalni vladi. Wekerlu so razni dogodki vže izpodkopali zaupanje na višjih mestih. Vže dogodki ob Kossuthovi smrti so vladi precej omajali zaupanje, ali rovanje Kossuthovega sinu po deželi in škandal, ki so s tem v zvezi, jej morajo le še bolj omajati stališče. Le predobro se vidi, da sedanja vlada nima dovolj moči, da bi naredila konec protidinastičnim pojavom. V cerkveni politiki se je preveč zavezala s skrajno levico in se je sedaj otresti ne more. Zaradi tega je prav lahko

mogoče, da se v kratkem pokliče kaka druga vlada, katere ne bode skrajni levici nobene hvale dolžna.

Ohranjenje miru. Angleški časopis „Standard“ piše o tem, da se pokojni ruski car proslavlja kot ohranitelj miru. Ta list pravi, da je pokojni car pač pomagal ohraniti mir, toda pozabiti se ne sme, da so tudi drugi vladarji bili prešinjani ravno tako mirovnih čuvstev. V prvi vrsti je takoj omeniti cesarja avstrijskega. Naloga vladati rusko državo, je lažje, nego vladati dualistično. Poslednje četrstoletje je marsikaj cesarja avstrijskega sililo, da začne vojsko, a on se ni dal odvrtiti od svojih mirovnih namer. Za to je popolnoma neumestno trditi, da je Aleksander III. bil jedini mirovni vladar. — Mi se z angleškim listom popolnoma vjemamo. Avstrija in njene zaveznice so najbolj zadržavale Francijo, da ni začela boja.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 23. novembra.

(Parlamentarne razmere na Dunaju.) Časniki mnogo pišejo, v kako zadrego je spravilo vprašanje o volilni spremembi vlado in koalicijske stranke. Vsa posvetovanja, ki so se dosedaj vršila med zaupniki vlade in koaliranih strank, niso dosegle nobene podlage za jedinstveno postopanje v tem vprašanju. V zadnjem času je neki sklenila vlada, da bo podpirala Hohenwartov predlog, naj se ustanove delavske zbornice, po katerih bodo delavci po mestih indirektno volili gotovo število poslancev. Kaj je na vsem tem gotovega, ne moremo za trdno vedeti, ker se razmere skoro vsaki dan razno opisujejo. Gotovo je le to, da cesar želi kar najhitrejših korakov glede volilne reforme, da je vlada za to resno to stvar vzela v roko, in da je dogovor s koaliranimi strankami zelo težaven z ozirom na raznovrstna si stališča raznih strank. Bližnja prihodnost nas bo o tem poučila. Ze danes pa lahko rečemo, da bo le kak „quid pro quo“, ako se glede volilne reforme sploh kaj zvari v sedanjih zamotanih političnih razmerah na Dunaju.

(Vojaške vesti.) K deželni brambi so prestopili: nadporočnika Karol Blažič in Evgen Kastelic ter poročnik Fr. Meško k brambovskemu polku številka 5 v Trstu; poročnik J. Schreiber od pešpolka baron Kuhn št. 17 k brambovskemu polku št. 21 v St. Politu; A. Marinič od pešpolka št. 96 k brambovskemu polku št. 4 v Celoveu; M. Knaus od 97. pešpolka k brambovskemu polku št. 4 v Celoveu.

(Občina sv. Peter) v Savinski dolini v narodnem oziru dela veliko sramoto, ker se da še vedno voditi od Nemcev. Nedavno je pri občinskih volitvah zopet zmagala nemškutarska stranka.

(V Šoštanju) ima podružnica sv. Cirila in Metoda za Saleško dolino dne 25. t. m. ob 4. uri popoldne svoj redni občni zbor.

(Ponudbena obravnava za mostarino čez Kolpo pri Pribančjih.) Dne 30. novembra t. l. ob 10. uri dopoldne vršila se bo pri kr. županijski oblasti v Ogulinu pismena ofertna obravnava glede pobiranja mostarine za most čez Kolpo pri Pribančjih — Vinica za tri leta začeni od 1. januarja leta 1895. Izklicna svota iznaša 300 gld. za jedno leto; vadium pa 10%.

(Občinske volitve na Koroškem.) S Koroškega: Velika občina St. Peter nad Velikovcem se je letos razdelila v občini: St. Peter in Vovbre. V obeh občinah bila je dne 17. t. m. občinska volitev. Izid je v obeh jednak: Stojte si nasproti 6 slovensko-katoliških in 6 nemško-liberalnih odbornikov. Izid v občini Vovbre je za našo stranko dovoljen, ker tu vlada nekako neomejeno naš znani nasprotnik baron Helldorf. V občini St. Peter bi bili pričakovali zanesljive slovenske večine.

(Nove železnice na Koroškem.) S Koroškega: Pravijo, da se bode žiljska železnica podaljšala do Kotič. — Električno železnico hočejo zidati grofa Eggerja dediči od svoje tovarne v Bistrici v Rožu do deželne ceste. Dne 26. t. m. bode dotična komisija. — Dne 27. novembra bode posebna komisija pregledovala nameravano črto krajevne železnice od Sinčevsi preko Velikovca do Mostiča.

(Pred porotniki v Rovinju) zagovarjal se je v soboto in ponedeljek znani Karlo Martinolič, urednik lista „Il giovane pensiero“, katerega je tožil g. Verega iz Gorice. Kakor se je vže pred videlo — italijanski porotniki so oprostili italijanskega časnikarja. Ako bi pa bil pred njimi slovenski časnikar, gotovo bi ne bil oproščen. Terjajmo zatorej za Slovence — slovenske porotnike.

(Cerkvena slovesnost.) V cerkvi mestne župnije sv. Jakoba v Ljubljani se praznuje v nedeljo dne 25. t. m. ob 9. uri god sv. Cecilije, zavetnice cerkvene glasbe, s slovesno sv. mašo, pri kateri se poje Kaim-ova „Missa in honorem S. Caeciliae“.

(Pri goriškem deželnem odboru) je razpisano mesto deželnega blagajnika. Italijanski časopisi se jučejo, da dobi to mesto gotovo kak Slovenec, kajti zahteva se poznavanje zraven nemškega in italijanskega tudi slovenskega jezika, kojega laški kandidati gotovo ne poznajo. Plača je 1400 gld. z 10odstotno doklado.

(Izpuščen iz zapore.) Pišejo nam iz Trsta 21. t. m.: Danes so bili izpuščen iz zapore trije Slovenci, ki so bili zaprti o priliki poslednje demonstracije pred mestnim magistratom. Pridržali so pa še v zaporu dva, in sicer Ivana Jajčiča in Franca Kravosa. Zakaj pa niso izpustili tudi teh dveh, je vprašanje prihodnosti, ki nam stvar razjasni.

(Zaradi izgredev v Piranu) zaprli so dosedaj 17 oseb, ki se nahajajo v tržaških zaporih. Preiskava se nadaljuje. Te nesrečneže bodo imeli na vesti dotični agitatorji, ki so jih zapeljali proti postavi in zdravemu razumu.

(Shodi nasprotnikov.) S Koroškega: Minulo nedeljo so imeli naši narodni in verski nasprotniki na Koroškem pet shodov, namreč liberalni „bauernbund“ svoj „24. bauerntag“ v Grabštanju, nemško-nacionalni „Volksverein“ iz Celovca 2 shoda v Spod. Dravogradu in v Strassburgu in socialdemokratje 2 shoda v Mostiču in St. Pavlu.

(Iz bosanske Dubice) 21. nov. V Dubici se nadejamo, da dobimo okrajne urade, kateri se k nam preselijo iz Kostajnice. To bi bila velika dobrota za naš okraj, ker imamo sedaj po 6—8 ur daleč k sodišču ali v davkarijo. Zopet se je hotelo v naš kraj naseliti nekaj nemških družin, pa so jim tukajšni nemški naseljenci odsvetovali, češ, da bi na slabi zemlji, katero dobé, ne mogli živeti. — Veseli smo že tudi prejeli knjige družbe sv. Mohorja, res krasen dar za jeden goldinar. S knjigami smo v obče zadovoljni le namesto „Škodljivih rastlin“ bi bili letos raje imeli kako narodopisno knjigo. — Letina se je pri nas obnesla le bolj srednje; pridelek koruze in fižola je jako slab, najbolje se je obnesla sladkorna pesa, ki donša kmetom lepih dohodkov.

(Dvojna mera.) Pišejo nam iz Trsta: V Izoli so te dni zaprli, kakor pišejo italijanski časopisi, jednega Slovenca, ker je razžalil italijansko narodnost. Znano nam je več slučajev, ko se je Slovence javno razžaljevalo z vzkliki: „porchi sciavi!“ itd., a niso zaprli niti jednega. Najlepši primer imamo pri poslednjih demonstracijah, ko so zaprli več Slovencev, tudi take, ki so prosili pomoči pri rešarstvu, ko so jih Lah napadli, in namesto da napadalce zaprejo, zaprli so napadanega in dotične, ki so vpili le „živio“.

(Črne osepnice) so se prikazale v župniji Svetega Ruperta v Slov. Goricah; zbolelo je že več oseb.

(Tudi petdesetletnica.) Letos je 50 let, odkar je na Saksonskem dovoljeno kaditi izven hiše. Preje se ni smel nihče prikazati na ulici z gorečo smodko ali pipo brez pokrova. Posebno strogo je na to pazila policija v Draždanah.

(Učiteljske službe) so razpisane: Na štirirazrednici v Trnovem tretje učiteljsko mesto, plača 500 gld.; na dvorazrednici v St. Vidu pri Cirknici prvo mesto in na dvorazrednici v Črnem vrhu nad Idrijo drugo mesto.

(Med prepovedanimi knjigami) od tukajšnjega deželnega kot tiskovnega sodišča z dne 10. t. m. nahaja se tudi v Stuttgartu izišla knjižura pod naslovom: „Die Bedrängnis des Deutschthums in Oesterreich-Ungarn, insonderheit in Böhmen, Mähren, Oesterreich-Schlesien, Galizien, Krain, Kärnten, Steiermark (to meri zoper Slovence! Vred.), Tirol und Ungarn.“ Ta knjiga je prepovedana zbog zločina — razžaljenja članov cesarske rodbine po § 64. in kaljenja javnega miru po § 65a kazenskega zakonika.

(Zdravje v Ljubljani.) Od 11. do 17. dne novembra je v Ljubljani bilo 21 rojenih in 21 jih je umrlo. Umrli so 4 za jetiko, 3 za vnetjem sopilnih organov, 1 vsled mrtvouda, 2 vsled starostne oslabelosti in 11 za različnimi boleznimi. Mejnimi je 8 tujcev in 9 iz zavodov. Zbolela sta 2 za davico.

(Lov in poljeleec) Grajščak Pongrac je oni teden napravil lov na zajce in fazane v treh občinah Sv. Marka nižje Ptuja. Ustrelili so okoli 1100 zajcev in do 300 fazanov. Lovci se lahko

maste z divjačino, katero jim rede poljedelci. Smrt zajcu ali pa torbo na gobec!

(Gledišče s papigami) V redutni dvorani bo v nedeljo ob 3. uri popoldne gledišče s papigami. — Papige in kakaduji so neki jako dobro izvežbani. — Za otroke bo to gotovo zelo zanimivo. Lastnik tega ptičjega zavoda je Fel. Tomasevič.

Društva.

(Družba sv. Cirila in Metoda) je imela 80. vodstveno sejo dne 8. t. m. — Navzoči so bili: Tomo Zupan (prvomestnik), Ivan Hribar, Anton Koblar, Luka Svetec (podpredsednik), dr. Josip Vošnjak (blagajnik), Andrej Zamejic; izmed nadzornišva pa Ivan Vrhovnik. — Opravičila sta odsotnost: vodstveni ud Ivan Murnik in nadzornik dr. Ivan Svetina. — Blagajnik je izjavil, da znaša letošnji deficit 1100 gld. — Ko so se rešile razne prošnje in storili sklepi glede šolskega poslopja v Velikovecu, zaključil prvomestnik sejo.

Telegrami.

Vojska mej Kitajci in Japonci.

Kindšun, 23. novembra. Največja kitajska vojna ladija se je pri vходу v pristanišče vajhajvasko potopila. Poveljnik se je baje sam umoril.

Yokohama, 23. novembra. Mej kitajskim in japonskim brodovjem je bil hud boj pred Port Arthurom. Izid še ni znan.

Hieroshima, 22. novembra. Govori se, da je kitajska vlada se obrnila s prošnjo za mir do Japana. Pripravljena je plačati 100 milijonov thaelov odškodnine in vojne troške.

Dunaj, 23. novembra. Cesar je imenoval carja Nikolaja II. imejteljem pešpolka št. 2. Aleksander I. car ruski, in zaukazal, da se bode ulanski polk št. 5, zanaprej imenoval „Nikolaj II. car ruski“. Dosedaj se je ta polk imenoval „Nikolaj Aleksandrovič veliki knez in prestolonaslednik ruski“.

Trst, 23. novembra. Pred nekaterimi dnevi zaprta oseba je priznala, da jej je Mihael Davide ime in je 1862 leta rojena v Benedkah. Po svojem poslu je Mihael Davide mizar. Priznal je, da je sam pisal anarhistične plakate, ki so se našli pri njem. — Nekaj časa je bil poprej v Rimu in Parizu.

Budimpešta, 23. novembra. Oggerski korespondenčni bureau poroča, da je preiskava o zloglasni banketni aferi končana. Pokazala je, da so po besedah duhovnega pastirja: „Živela domovina!“ zadoneli eljenklici, toda ime kraljevo se pri tem ni slišalo. Cigani zagodli so po napitnici navadni „tuš“, še le pozneje pa ono odijozno pesem. Ker je prebivalstvo povsod razburjeno zaradi debrečinskih dogodkov, misli Kossuth opustiti daljše potovanje po deželi.

Pariz, 23. novembra. V včerajšnji seji je zbornica razpravljala o kreditu za mada-gaskarsko ekspedicijo. Poslanec za Indijo, Alyse, je obžaloval, da se je proti Madagasom tako prizanesljivo postopalo. On je za najodločnejše postopanje. Radikalec Jourdan je naglašal, da francoske koristi zahtevajo, da Francozi z vso odločnostjo postopajo. Doumergue pa misli, da ne kaže na Mada-

gaskaru začeti boja, dokler druge kolonije niso pomirjene. Desničarju Montfortu se zdi, da bi bil uspeh take ekspedicije jako dvomljiv.

Pariz, 23. novembra. Vojno ministerstvo je bilo v Calais in Bourges poslalo šest topov novejšje sisteme, da bi jih poskušali. Odposlali so jih v posebnih zabojih in za-pečatenih vagonih. Nikdo razun načelnikov preiskovalnih komisij v Calaisu in Bourgesu ni vedel, kaj je notri. Vzlic temu so se pri vsakem vagonu odtrgali pečati in se poskušalo ukrasti topove. Začela se je preiskava, pa je še brez uspeha.

Rim, 23. novembra. V San Remu ob-sodili so francoskega stotnika Romanyja za-radi vohunstva v 14mesečno ječo in 1200 lir globe.

Palmi, 23. novembra. Tukaj je samo kaci 20 hiš nepoškodovanih. Cela vrsta hiš v dolgosti 300 metrov se je morala podpreti. Znotraj so popolnoma razrušene. Več poslopij se je podrlo, ženske, starčki in otroci zdihujejo okrog razvalin. Na javnih trgih leže ranjenci.

Atene, 23. novembra. Turška vlada je zaplenila vse številke došlih inozemskih listov, ki poročajo o pobojih v Armeniji. Ne-katerim francoskim listom se je prepovedal vhod v Turčijo. Nekaterim drugim listom se pa še prepove.

Breznobanya, 23. novembra. Pri vče-rajšnji državnozbornski volitvi je izvoljen Al-bert Csaky s 876 glasovi. Protikandidat žup-nik Czezbauer je dobil 66 glasov.

Umrlj so:

21. novembra. Uršula Dobnikar, paznikova vdova, 65 let, Kravja dolina 17, kron. katar v črevih.

V bolnišnici:

20. novembra. Gregor Birk, kočijaž, 52 let, jetika.

Tujci.

21. novembra.

Pri **Slonu**: Höglar, Goldstein, Vogel, Prossinag, Herz, Weiss z Dunaja. — Spitz iz Pečuha. — Rudolf iz Trnovega. — dr. Srebre iz Brežic. — Schaffer iz St. Vida. — Jeločnik iz Litije. — Hirsche iz Pulja. — Karpeles iz Prage. — dr. Arsa iz Srbije.

Pri **Maličih**: Baroninja Bors, Danik, Hirner, Müller, Hnilicka, Theimer, Stolley, Tschunko z Dunaja. — Mally iz Celja. — Haas, Schlenker iz Solnograda. — Winterhalter iz Maribora. — Repenšek iz Braslovca. — Pelerschech iz Ila.

Pri **bavarskem dvoru**: Modic iz Lahovega. — Forte iz Kočevja.

Št. 24.875.

Pri **Južnem kolodvoru**: Hörzer, Weiss, Pleteranik, Reimer iz Grada.

Pri **avstrijskem caru**: Margolius iz Celovca. — Hirsch iz Škofje Loke. — Meider z Dunaja.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur mm
opazovanja		srakomera v mm	toplomera po Celziju			
22	7. u. jut.	745.6	10	brezv.	oblačno	0.00
	9. u. pop.	745.7	2.2	sl. szap.	"	
	9. u. sveč.	745.2	2.2	"	"	
Srednja temperatura 1.8°, za 1.2° nad normalom.						

Izvrstni novi 568 10

cvicek,

Prosekar, Tirolec in druga vina, bavarsko črno pivo itd. priporoča po prav nizki ceni

Pavlinova Kranjska vinarna.

v Ljubljani, Slonove ulice 52.

Raba tega v zamašek vžganega znamenja in ru-deče orelske etikete se priporoča kot varstvo proti pogostim ponaredbam

Mattonija Giesshübler kisla voda.

51 (42)

Lekarna Trnkóczy, Dunaj, V.

Protinski cvet

ali
cvet zoper trganje.

Steklenica 50 kr., 12 steklenic 4 gld. 50 kr.

Odločno najboljšje mazilo zoper trganje po udih, bolečine v rokah, nogah, v križu ter v živcih, otrpnele ude in kite itd.

Dobiva se pri 566 4

Ubaldu pl. Trnkóczyju

lekarnarju v Ljubljani.

Pošilja se z obratno pošto.

Lekarna Trnkóczy v Gradcu.

Razglas*)

603 (1-1)

V torek dné 4. decembra t. l. od 10. do 12. ure dopoldne se bode vršila pri tukajšnjem uradu

minuendo-licitacija

za preskrbovanje hrane in vožnje odgoncev pri odgonsko-postajski občini v Ljubljani za leto 1895.

K tej licitaciji se vabijo podvzetniki s pristavkom, da je udeležiteljem vložiti 50 gld. varščine.

Mestni magistrat kot odgonska postajska občina.

V Ljubljani, 12. dan novembra 1894.

*) Radi tiskovne pomote se enkrat priobčen.

Dunajska borza.

Dné 23. novembra.

Skupni državni dolg v notah	100 gld.	—	kr.
Skupni državni dolg v srebru	99	90	"
Avstrijska zlata renta 4%	124	25	"
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	99	95	"
Ogerska zlata renta 4%	123	—	"
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	97	60	"
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1040	—	"
Kreditne delnice, 160 gld.	391	90	"
London vista	124	65	"
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	61	10	"
20 mark	12	22	"
20 frankov (napoleonor)	9	92	"
Italijanski bankovci	45	90	"
C. kr. cekini	5	89	"

Dné 22. novembra.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	150 gld.	—	kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	163	—	"
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	193	50	"
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	98	—	"
Tisne srečke 4%, 100 gld.	143	—	"
Dunavske vravnave srečke 5%	132	10	"
Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	107	50	"
Posojilo goriškega mesta	111	25	"
4% kranjsko deželno posojilo	67	—	"
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98	70	"
Priporitetne obveznice državne železnice	221	75	"
" južne železnice 3%	166	—	"
" južne železnice 5%	129	75	"
" dolenskih železnice 4%	98	50	"

Kreditne srečke, 100 gld.	199 gld.	—	kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	141	50	"
Avstrijskega rubežnega križa srečke, 10 gld.	18	—	"
Rudolfove srečke, 10 gld.	23	50	"
Salmove srečke, 40 gld.	70	—	"
St. Genois srečke, 40 gld.	72	—	"
Waldsteinove srečke, 20 gld.	50	—	"
Ljubljanske srečke	25	—	"
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	176	—	"
Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v.	3435	—	"
Akcije tržškega Lloydja, 500 gld.	508	—	"
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	108	25	"
Dunajskih lokal. železnice delniška družba	72	—	"
Montanska družba avstr. plan.	104	60	"
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	168	—	"
Papirnih rubljev 100	136	25	"

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za zgube pri izrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnice.